

عنوان مقاله:

موانع اصلی استفاده از رویکرد طراحی مشارکتی منظر (با تمرکز بر دیدگاه متخصصان طراحی)

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 15، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مهرداد فروغی - گروه معماری منظر، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

سعید نوروزیان ملکی - گروه معماری منظر، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

معین حاجی مقصودی - گروه مدیریت تولید، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: امروزه توجه به کاربران طرح در پروژه های معماری اهمیت بیشتری یافته و بعد اجتماعی به عنوان یکی از مهم ترین ابعاد تاثیرگذار بر طرح مورد توجه طراحان قرار گرفته است. اهمیت این موضوع در طراحی معماری منظر، با توجه به بعد ذهنی و مخاطب محور بودن آن، دوچندان است. یکی از مهم ترین رویکردها در معماری که به مخاطبان طرح توجه دارد، رویکرد طراحی مشارکتی است. مبحث طراحی مشارکتی، اولین بار در سال ۱۹۸۰ در آمریکا در اعتراض به قدرت زیاد طراحان و بی توجهی آنها به نیازهای حقیقی مردم در پروژه های معماری مطرح شد. به تدریج طراحی مشارکتی در سایر کشورها نیز رواج یافت و در دهه ۱۹۹۰ شاهد اوج اهمیت آن در حوزه معماری بودیم. در این زمان منابع متعدد اثرات گسترده و تکنیک های این رویکرد را بررسی کردند و بدین ترتیب انتظارات زیادی نسبت به طراحی مشارکتی پدید آمد. با عدم تحقق تمام این انتظارات در پروژه های طراحی مشارکتی اجرا شده در آن زمان، موضوع موانع طراحی مشارکتی طرح شد. با این حال نوشتارهای زیادی طراحی مشارکتی را لازمه دنیای امروز دانسته اند. اگرچه طراحی مشارکتی در معنای جدید آن و مباحث نظری مطرح شده در این زمینه از آمریکا آغاز شد ولی در ایران سابقه طراحی مشارکتی به طور سنتی به سال ها پیش برمی گردد. امروزه پروژه های طراحی مشارکتی در شهرهای ایران به صورت محدود و اغلب غیرموثر انجام می شود. در این راستا، هدف این مقاله بررسی موانع استفاده از طراحی مشارکتی منظر و تعیین درجه اهمیت آنها در ایران از دیدگاه متخصصان امر است. مواد و روش ها: در این راستا، ابتدا موانع اصلی استفاده از رویکرد طراحی مشارکتی منظر، از منابع متعدد استخراج و دسته بندی شده است و سپس به کمک روش دلفی و انجام مصاحبه هایی با معماران منظر، میزان تاثیر موانع استخراج شده بر استفاده از رویکرد طراحی مشارکتی منظر در ایران، ارزیابی و اولویت بندی شد. اعضای پانل دلفی شامل ده نفر از متخصصان منظر، شش نفر از متخصصان معماری و چهار نفر از متخصصان شهرسازی شاغل در دانشگاه ها، پژوهشگاه ها یا شرکت های مرتبط با طراحی معماری منظر هستند. نتایج و بحث: در نهایت گروه موانع سیاسی و تکنیکی به عنوان مهم ترین دسته موانع منظر مشارکتی شناخته شدند و در زیرشاخه های این موانع، بی علاقه کاری کارفرما در شرکت در فرایند مشارکتی طراحی، به عنوان مهم ترین مانع با ضریب روایی صددرصد و کمبود وقت آزاد جامعه معاصر به عنوان کم اهمیت ترین مانع شناخته شده است. در میان زیرشاخه های موانع تکنیکی، به ترتیب مرحله زمانی مشارکت مردم در فرایند طراحی مشارکتی، فقدان رابطه باز و مستقیم بین مردم، طراح و کارفرما با ضریب روایی ۶۰ درصد و تجربه و مهارت کم متخصصان در فرایند طراحی مشارکتی و دانش و مهارت کم مردم شرکت کننده در فرایند طراحی مشارکتی با ضریب روایی ۴۰ درصد و از میان زیرشاخه های موانع اجرایی، عدم مطلوبیت سیستم های اداری و اجرایی با ضریب روایی ۸۰ درصد و زمان بر بودن شرکت دادن مردم در فرایند طراحی منظر مشارکتی با ضریب روایی ۴۰ درصد به عنوان مهمترین موانع شناخته شده اند. نتیجه ...

کلمات کلیدی:

طراحی مشارکتی منظر، معماری منظر، فضاهای عمومی، تکنیک دلفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1301612>

